

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 11

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та
освіти впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради
Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ТА СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»
спеціальності 014.016 Середня освіта (Захист України)
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра філософсько-історичних студій та масових комунікацій

Схвалено на засіданні кафедри
філософсько-історичних студій
та масових комунікацій
протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри
 Вадим СЛЮСАР

Гарант освітньо-професійної програми
 Ольга ГОРДІЙЧУК

Розробник: к. пед. н. Надія ЯБЛОНСЬКА

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 11

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 014.16 Середня освіта (Захист України)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		II-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год., самостійної роботи студента – 3,6 год.	Освітній ступінь: «магістр»	Лекції
		32 год.
		Практичні
		32 год.
		Самостійна робота
		56 год.
		Вид контролю: екзамен

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36 % аудиторних занять, 64 % самостійної та індивідуальної роботи.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Методика викладання військових та соціогуманітарних дисциплін» належить до циклу загальної підготовки нормативних освітніх компонент навчального плану підготовки студентів із спеціальності 014.016 Середня освіта (Захист України), освітньо-професійної програми «Захист України та національне лідерство».

Метою дисципліни є формування професійних компетентностей майбутніх фахівців освітнього процесу захисту України крізь призму проблем національної безпеки, ролі лідерства у соціально-політичній системі.

Предметом дисципліни є педагогічні теорії, концепції, методики навчання, форми та засоби навчання.

Завдання:

➤ вивчення теоретичного комплексу щодо специфіки педагогічної діяльності;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 11

- розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти на основі застосування освітніх інновацій;
- проводити дослідження, впроваджуючи педагогічні теорії, концепції, методики навчання, форми та засоби навчання;
- аналіз інформаційного простору у галузі захисту України та національного лідерства.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**:

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ПК 1. Здатність критично осмислювати надбання та новітні досягнення наук із захисту України, національної безпеки, у сфері національного лідерства необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПК 7. Вміти визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень соціальних фактів військового та безпекового змісту, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних та професійних завдань.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні здобути такі **результати навчання**:

РН1. Застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.

РН6. Визначати та характеризувати основні принципи, закони, методики та апарат досліджень за предметною спеціальністю, здійснювати дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати.

РН16. Характеризувати існуючі парадигми формування української державності та її військово-безпекових інституцій, її обумовленість, соціодинаміку та національне лідерство на тлі світових процесів.

РН 18. Демонструвати інтегроване мислення, пояснювати цілісну картину суспільного розвитку у галузі національної безпеки та лідерства через міжпредметні зв'язки.

РН 19. Розуміти, пояснювати і транслювати духовні та національні цінності в навчально-виховну діяльність вчителя захисту України.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 11

РН 20. Знати й аналізувати безпекову ситуацію в країні та світі, методи діяльності в умовах надзвичайного стану, в т. ч. методи командної роботи, імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.

Модуль 1

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади для фахівців освітнього процесу захисту України

Тема 1. Зміст освіти в національній школі. Методологія організації навчально-виховного процесу щодо захисту України. Державний компонент змісту освіти. Шкільний компонент змісту освіти. Особливості навчальних планів, програм і підручників. Методологія організації навчально-виховного процесу щодо захисту України.

Тема 2. Методи і засоби навчання та виховання. Словесні методи навчання. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Інші методи навчально-пізнавальної діяльності. Метод усного контролю. Метод письмового контролю. Метод тестового контролю. Метод практичної перевірки. Метод самоконтролю. Метод самооцінки. Методи формування пізнавальних інтересів. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності. Методи формування свідомості. Методи формування суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності та поведінки. Методи контролю та аналізу рівня вихованості.

Тема 3. Технології та форми організації навчання та виховання. Пояснювально-ілюстративне навчання. Проблемне навчання. Програмоване навчання. Диференційоване навчання. Особистісно-орієнтована технологія навчання. Технологія групової навчальної діяльності учасників освітнього процесу. Технологія розвивального навчання. Технологія формування творчої особистості. Технологія навчання як дослідження.

Тема 4. Поняття про форми організації навчання та виховання. Урок як основна форма організації навчання та виховання. Фронтальна робота. Групова робота. Парна робота. Індивідуальна робота.

Тема 5. Основні напрямки виховання. Розумове виховання. Моральне виховання. Екологічне виховання. Трудове виховання. Статеве виховання. Правове виховання. Економічне виховання. Фізичне виховання. Естетичне виховання.

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти фахової діяльності щодо захисту України та національного лідерства

Тема 6. Методика навчання суспільствознавства. Завдання та зміст методики навчання громадянської освіти. Ключові теми та поняття ГО. Форми навчання громадянської освіти. Підходи та принципи навчання ГО: ціннісний,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 11

проектний, загальношкільний. Методи і технології навчання громадянської освіти. Класифікація методів навчання, критерії відбору методів навчання. Інтерактивні технології. Проблемне навчання. Техніки критичного мислення. Комп'ютерні технології навчання громадянської освіти. Навчальні ресурси з ГО: програми, підручники, посібники, документи, інтернет-ресурси; засоби навчання ГО, їх класифікація та критерії відбору. Позакласна робота з громадянської освіти. Практична участь: учнівські громадські об'єднання; самоврядування; громадський/соціальний учнівський проект; виховні заходи, акції; шкільні медіа.

Тема 7. Соціалізація особистості. Самореалізація і розвиток. Індивідуальність особистості. Життєві цінності й пріоритети. Активна громадянська позиція. Мобільність і адаптивність людини. Креативність.

Тема 8. Конституційні правовідносини. Загальна характеристика конституційного права. Передумови прийняття і загальна характеристика Конституції України. Основні етапи розвитку української державності. Політико-правове закріплення суверенітету України. Особливості політичного режиму, форми правління та адміністративно-територіального устрою України. Громадянство України: поняття, підстави набуття і припинення. Поняття і загальна характеристика прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Міжнародні стандарти у сфері прав людини: поняття, акти, що їх визначають. Загальна характеристика прав, свобод і обов'язків громадян України. Гарантії та механізми захисту прав і свобод: поняття і види.

Тема 9. Соціокультурна багатоманітність. Поняття суспільства. Соціальна структура суспільства. Соціальна згуртованість, солідарність і відповідальність. Соціальні цінності. Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність. Рівність.

Тема 10. Інформаційно-пропагандистське забезпечення. Ідеологічна робота. Роль і місце воєнно-ідеологічної підготовки в системі ідейного виховання.

Особливості організації проведення занять з воєнно-ідеологічної підготовки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 11

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Модуль 1.				
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади для фахівців освітнього процесу захисту України				
Тема 1. Зміст освіти в національній школі. Методологія організації навчально-виховного процесу щодо захисту України.	8	2	2	4
Тема 2. Методи і засоби навчання та виховання.	16	4	4	8
Тема 3. Технології та форми організації навчання та виховання.	14	4	4	6
Тема 4. Поняття про форми організації навчання та виховання.	8	2	2	4
Тема 5. Основні напрямки виховання.	14	4	4	6
Всього:	60	16	16	28
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти фахової діяльності щодо захисту України та національного лідерства				
Тема 6. Методика навчання суспільствознавства.	14	4	4	6
Тема 7. Соціалізація особистості.	8	2	2	4
Тема 8. Конституційні правовідносини.	14	4	4	6
Тема 9. Соціокультурна багатоманітність	8	2	2	4
Тема 10. Інформаційно-пропагандистське забезпечення.	16	4	4	8
Всього:	60	16	16	28
Разом:	120	32	32	56

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст освіти в національній школі. Методологія організації навчально-виховного процесу щодо захисту України.	2
2	Методи і засоби навчання та виховання.	4
3	Технології та форми організації навчання та виховання.	4
4	Поняття про форми організації навчання та виховання.	2
5	Основні напрямки виховання.	4
6	Методика навчання суспільствознавства.	4
7	Соціалізація особистості.	2
8	Конституційні правовідносини.	4
9	Соціокультурна багатоманітність	2
10	Інформаційно-пропагандистське забезпечення.	4
	Разом:	32

6. Самостійна робота

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 7 / 11

Підготовка рефератів та написання есе щодо проблемного питання за темами заняття.

7. Методи навчання

- вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій);
- практичні (творчі завдання);
- метод проблемного викладу;
- частково-пошуковий (евристичний);
- дослідницький метод;
- дискусійний метод;
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами);
- репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду філософських задач за зразком;
- метод активного навчання (проведення ділових ігор, ігрового проектування).

8. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи.

Контроль виконання самостійної роботи студентами здійснюється на практичних заняттях дисципліни.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які у підсумку переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється в відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься у залікову книжку.

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання екзамену. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і більше балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 11

5. У разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незадовільно” (“F” та “FX” відповідно до шкали ЄКТС).

Методи контролю

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на запитання лекційного курсу, написання есе);
- виконання практичних завдань (в тому числі, у цифровому освітньому середовищі);
- виступ на практичних заняттях (з презентацією, участь у дискусії);
- виконання завдань самостійної роботи (у тому числі, у цифровому освітньому середовищі);
- самоконтроль та самооцінка;
- взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів;
- виконання модульної контрольної роботи;
- захист індивідуального завдання;
- екзамен.

У дисципліні існує можливість врахування результатів неформальної освіти. За наявності сертифікату, посвідчення чи іншого документу, що підтверджує здобуття знань, компетенцій та результатів навчання з питань, пов'язаних з даною дисципліною, можливе перезарахування окремих тем або призначення додаткових балів (не більше 10).

9. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Бали
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F	Не зараховано	0-34

10. Рекомендована література

Основна література:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 11

1. Актуальні питання методики викладання суспільних та гуманітарних дисциплін в умовах розбудови сучасної школи : зб. Тез VI Всеукраїнської науково-практ. конференції, Суми, 28–29 березня 2019 р. (електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2019. 72 с.

2. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти : робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23277/1/smn_zosh.pdf

3. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика & Менеджмент інновацій: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 504 с.

4. Садовий М. І. Особливості методики професійно спрямованого навчання загальноосвітніх дисциплін у закладах фахової передвищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* 2021. №198. С.55-59.
<https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-198-55-59>

5. Сікорський П.І. Нова педагогіка. Львівська політехніка . Львів 2021. 540 с.

6. Сорока О., Лещук Г. Дискусія як засіб формування професійно-мовленнєвої компетентності молодших фахових бакалаврів у закладах передвищої освіти. *Молодь і ринок.* 2023. № 9/217. С. 57 – 62.
<http://mir.dspu.edu.ua/article/view/291093/285304>

7. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022.180 с. <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2023/02/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf>

8. Стинська В., Прокопів Л. Технології формування лідера у процесі професійної підготовки викладача ЗВО. *Освітні обрії.* 2021. 1(52). С. 115–118.с.
<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/5354>

9. Mytsenko Valerii, Barabash Viktoriia, Bondarenko Anna. Formation of Soft Skills Among Future Specialists in Information, Library and Archival Affairs. *Наукові записки / Ред. кол. В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Випуск 199. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. 261 с. С. 82–87. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua>*

10. Хома Т.В. Активні методи навчання в педагогіці вищої школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. № 69. Т. 3. С. 149–152. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/31786>

11. Voloshka Y. Public Administration Of The Quality Of Professional Pre-Higher Pedagogical Education. *Dnipro Academy of Continuing Education Herald. Series: Public Management and Administration,* 2023. 2(2), 40-44.
<https://doi.org/10.54891/2786-698X-2023-2-8>

Допоміжна література:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 11

1. Арабаджиев Д. Вплив громадських організацій на сучасне українське політичне поле. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. 2018. Вип. 6 (68). С. 233–241.
2. Влада і суспільство: діалог через громадські ради : монографія / Ю.Ж. Шайгородський, Т.С. Андрійчук, А.Я. Дідух та ін. Київ : Паливода А.В., 2011. 148 с.
3. Грик М. А. Щодо співвідношення категорій «громадянське суспільство» та «громадськість» у державному управлінні. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 21. С. 98–101.
4. Громадянська освіта: теорія і методика навчання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ : ЕТНА-1, 2008. 174 с.
5. Колодій А. Громадянське суспільство: ознаки, структурні елементи, співвідношення із державою. Право України. 2014. № 4. С. 9–16.
6. Корнієвський О. А. Громадянське суспільство в Україні: основні етапи інституціоналізації. Стратегічні пріоритети. 2012. № 4 (25). С. 68–73.
7. Пометун О.І., Ремех Т.О. Практичний довідник учителя громадянської освіти. Київ, 2018. 96 с.
8. Розвиток взаємодії держави і громадянського суспільства в контексті впровадження європейських принципів належного врядування : зб. Матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (12 грудня 2012 р., м. Київ) / Упоряд.: В.М. Яблонський, О.А. Корнієвський, П.Ф. Вознюк. Київ : НІСД, 2013. 504 с.
9. Стеценко С. Громадянське суспільство та соціальна держава: проблемивзаємодії. Право України. 2014. № 4. С. 71–80.
10. Формування громадянського суспільства в Україні: стан, проблеми, перспективи : зб. наук. праць УАДУ при Президентові України / За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. Київ : УАДУ, 2001. 252 с.
11. Закон України «Про оборону України» від 05.10.2000 р.
12. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 р.
13. Закон України «Про Збройні Сили України» від 05.10.2000 р.
14. Закон України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» від 04.04.2006 р.
15. Закон України «Про основи національної безпеки України» // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39.
17. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над воєнною організацією і правоохоронними органами держави» // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 46.
18. Закон України «Про доступ до публічної інформації». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011. № 32. Ст. 314.
19. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992. № 2657-ХІІ. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 04.01/014.16.01/ М/ОК9-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 11 / 11</i>

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників URL: <http://pidruchniki.ws/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov.ua>
5. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: www.rada.gov.ua/laws
6. Національна школа України URL: <http://nsj.gov.ua/ua/about/regulations/>
7. Кабінет Міністрів України URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch>
8. Сайт офіційного представництва президента України URL: <https://www.president.gov.ua/documents/all>